

1980/81:149

Fredagen den 22 maj

Kl. 09.00

1 § Regeringsförklaring och anmälan av utsedda statsråd

Anf. 1 Statsministern THORBJÖRN FÄLLDIN:

Herr talman, ledamöter av Sveriges riksdag! Enligt regeringsformens föreskrift får jag för riksdagen anmäla de statsråd som jag har utsett att tillsammans med mig ingå i regeringen.

Statsråd och chef för justitiedepartementet är Carl Axel Petri.

Statsråd och chef för utrikesdepartementet är Ola Ullsten.

Statsråd och chef för försvarsdepartementet är Torsten Gustafsson.

Statsråd och chef för socialdepartementet är Karin Söder.

Statsråd och chef för kommunikationsdepartementet är Claes Elmstedt.

Statsråd och chef för ekonomi- och budgetdepartementen är Rolf Wirtén.

Statsråd och chef för utbildningsdepartementet är Jan-Erik Wikström.

Statsråd och chef för jordbruksdepartementet är Anders Dahlgren.

Statsråd och chef för handelsdepartementet är Björn Molin.

Statsråd och chef för arbetsmarknadsdepartementet är Ingemar Eliasson.

Statsråd och chef för bostadsdepartementet är Birgit Friggebo.

Statsråd och chef för industridepartementet är Nils G. Åsling.

Statsråd och chef för kommundepartementet är Karl Boo.

Statsråd är

Olof Johansson

Karin Andersson

Ulla Tillander

Karin Ahrland.

Herr talman! I anslutning till denna anmälan vill jag ge riksdagen till känna följande regeringsförklaring.

Sverige är ett av världens rikaste länder. Vårt välstånd har Sveriges folk skapat tillsammans. Stabiliteten på arbetsmarknaden och värdegemenskapen i politiken har på ett avgörande sätt bidragit till framväxten av

Fredagen den
22 maj 1981

Regeringsförklaring och anmälan av utsedda statsråd

Välfärdssverige.

Den regering som nu har bildats av centerpartiet och folkpartiet har en vilja att gå vidare på samförståndets väg. Regeringens strävan är att finna lösningar, som kan samla bred politisk uppslutning. Regering och riksdag måste ta sitt gemensamma ansvar för landet genom ett nära och förtroendefullt samarbete.

Den nya regeringens politiska plattform är mittenpolitiken. Den fortsätter det arbete som inleddes av trepartiregeringen. De viktigaste grundvalarna för detta arbete är de regeringsförklaringar som avgavs 1979 och 1980. En genomgripande skattereform genomförs i enlighet med den överenskommelse som nyligen har träffats mellan centerpartiet, folkpartiet och socialdemokraterna. Proposition kommer att föreläggas riksdagen våren 1982. Sittande utredningar kommer att fortsätta och avsluta sitt arbete med oförändrade direktiv.

De ekonomiska frågorna står i centrum för regeringens arbete. En stark ekonomi är den avgörande förutsättningen för att säkra välfärd, trygghet och arbete åt alla. Marknadsekonomi måste förenas med social omsorg och rättvisa. Åtgärder måste sättas in som ökar konkurrensen och minskar maktkoncentrationen.

Sveriges ekonomiska läge är allvarligt. Den kris som har drabbat hela den västliga industrivärlden har nått också oss. Obalanserna i vår ekonomi är svåra. Vi konsumerar för mycket och producerar för litet. Vi importerar för mycket och exporterar för litet. Investeringsutvecklingen har länge varit ogynnsam. Inflationstakten är hög.

Sverige har dock goda förutsättningar att med målmedvetna och rätt insatta åtgärder övervinna verkningarna av denna kris. Vi har duktiga arbetare, tjänstemän och företagsledare. Det teknologiska kunnandet är högt utvecklat.

Det krävs emellertid en fortsatt mycket restriktiv statlig och kommunal utgiftsprövning för att nedbringa underskotten i statsbudget och utrikesaffärer. Detta är också en förutsättning för att kunna hålla nere inflationstakten. En sådan politik måste kombineras med offensiva insatser för att stimulera investeringar och främja nytänkande inom näringslivet. De ansvarsfulla löneavtalen för 1981 och 1982 utgör ett värdefullt inslag i kampen mot inflationen.

Överföringen av resurser från stagnerande till expansiva delar av näringslivet måste underlättas genom en aktiv industri-, arbetsmarknads- och regionalpolitik. Omställningar i arbetsliv och samhälle måste ske med iakttagande av de grundläggande sociala, fördelningspolitiska och demokratiska värderingar som är så djupt rotade i det svenska samhället. Utvecklingen måste länkas i banor, som präglas av mänsklighet, gemenskap och livskvalitet.

Uppgörelsen om skatterna utgör ett bra exempel på hur politiska partier med skilda ideologiska utgångspunkter i praktisk politik kan bidra till samförståndslösningar i vitala frågor. Skattereformen utgör ett centralt inslag i en offensiv ekonomisk politik.

Den grundar sig på principen om skatt efter bärkraft. De medverkande partierna har förpliktigt sig till en ansvarsfull finansiering. Reformen kommer att uppmuntra arbete, produktiva insatser och sparande. Den kommer att motverka inflation, spekulation och skattefusk.

Den inriktning av den ekonomiska politiken som anges i den reviderade finansplanen ligger fast. Det innebär bl. a. att den inledda neddragningen av ökningstakten i de offentliga utgifterna måste fortsätta.

Sparmålet för budgetåret 1982/83 måste sättas till minst 12 miljarder kronor. Den slutliga prövningen får ske inom ramen för den gängse budgetprocessen och med beaktande av de bedömningar som då föreligger. Därvid måste också en avstämning göras gentemot sådana åtgärder som kan bli aktuella på budgetens inkomstsida. Sparmålet måste samtidigt förverkligas i enlighet med de fördelningspolitiska principer som angetts i regeringsförklaringarna 1979 och 1980 och med vaktslående om sysselsättningen.

Det krävs en fortsatt uppbromsning av den kommunala expansionen. Skulle hittills aviserade åtgärder inte visa sig tillräckliga för att begränsa ökningen av kommunernas konsumtion till ca 1 % 1982, avser regeringen att efter överläggningar med de båda kommunförbunden återkomma till riksdagen med förslag till ytterligare åtgärder.

Både exportföretag och företag som arbetar i konkurrens med importerade varor i Sverige måste få bättre möjligheter att hävda sig internationellt. Därför kommer inga höjningar av arbetsgivaravgifterna att föreslås utöver vad som krävs för att genomföra skattereformen och vad som är försäkringsmässigt betingat.

Enskilt sparande måste stimuleras och näringslivets försörjning med riskkapital förbättras. Skattesparandet och skattefondssparandet kommer att bibehållas med oförändrade villkor. De utredningar som har tillsatts om en utvidgning av skattefondssparandet till icke börsnoterade företag resp. generell lindring av dubbelbeskattningen för aktiebolag kommer att fortsätta sitt arbete enligt givna direktiv.

En översyn pågår av anställningsskyddslagen. Regeringen kommer efter pågående remissbehandling att förelägga riksdagen förslag rörande vidgade möjligheter till provanställning av ungdomar samt utökade möjligheter till visstidsanställning under toppbelastning. Ändringarna bör kunna träda i kraft vid årsskiftet. Det lagstadgade skyddet mot obefogade uppsägningar skall bibehållas.

Olika modeller har redan presenterats beträffande möjligheterna att öka självrisken i sjukförsäkringssystemet. Regeringen avser att så snart beredningsarbetet är klart ta ställning till hur frågan skall lösas.

Regeringen kommer vid utformningen av näringspolitiken att ägna stor uppmärksamhet åt de mindre och medelstora företagens speciella problem. Familj jordbruket måste förbli den dominerande företagsformen inom jordbruksnäringen. Människors vilja att enskilt eller i samverkan satsa på nyföretagande måste uppmuntras.

Decentralisering och en fördjupad när demokrati måste eftersträvas på alla

*Regeringsförkla-
ring och anmälan
av utsedda statsråd*

områden. Genom fortsatt decentralisering av statliga beslut kan också krångel och onödig byråkrati undvikas.

Människors vilja till arbete är ett lands främsta tillgång. Kvinnor och män skall ha lika möjligheter och samma ansvar. Jämställdhet mellan kvinnor och män är en utgångspunkt för regeringens arbete också på andra områden.

Regeringen ser som en huvuduppgift att bekämpa arbetslösheten. Att skapa regional balans och arbetstillfällen i alla delar av landet är dessutom ett viktigt fördelningspolitiskt mål. Fortsatta insatser för att främja sysselsättningen måste inriktas på att främja den industriella utvecklingen.

Teknisk forskning och utveckling samt intensifierad marknadsföring av svenska produkter inom och utom landet har stor betydelse för förnyelsen av det svenska näringslivet. Strävan att förbättra landets ekonomi måste stödjas med hjälp av fortsatta insatser på utbildningens och forskningens område.

Välfärd omfattar också en god miljö. Ansvar för kommande generationer kräver sträng hushållning med naturresurserna. Ny teknik måste utnyttjas på ett ekologiskt riktigt sätt.

Energipolitiken skall präglas av kraftfulla insatser för att minska den totala energianvändningen, pressa ner det stora oljeberoendet, öka användningen av uthålliga, helst förnybara och inhemska energikällor samt utveckla ny energiteknik. Den är av avgörande betydelse både för ekonomi och miljö. Den måste också inriktas på att underlätta utvecklingen av kärnkraften i enlighet med resultatet av folkomröstningen och riksdagens uttalanden därefter.

I en tid då återhållsamhet med offentliga utgifter är nödvändig ställs stora krav på en medveten fördelningspolitik. Solidariteten kräver att resurserna i första hand satsas på att hjälpa de sämst ställda. Gamla och barnfamiljer har rätt till en god ekonomisk standard men också service, vård och personlig omsorg. Invandrargrupperna måste tillförsäkras rimliga materiella villkor men också möjligheter att föra vidare sitt eget kulturarv.

I en tid med skarpa motsättningar mellan stormakterna blir strävan för den svenska utrikespolitiken att främja fred, internationell avspänning, mellanfolkligt samarbete och nedrustning. Sverige måste som ett av världens rikaste länder liksom tidigare ta ett aktivt ansvar i kampen mot nöd och fattigdom i u-länderna och för ökad respekt för mänskliga fri- och rättigheter i alla länder.

Den alliansfria svenska utrikespolitiken, som syftar till neutralitet i krig, kräver ett för våra förhållanden starkt totalförsvaret. Det är likaså ett svenskt intresse att den säkerhetspolitiska stabiliteten i vår del av världen bevaras.

Nu gällande försvarsbeslut kommer att fullföljas. Planeringen inom totalförsvaret bör genomföras på en ekonomisk nivå, som motsvarar vad som f. n. anvisas för dessa ändamål. Detta torde förutsätta att totalförsvaret tilldelas ungefär oförändrade reala resurser. Den restriktivitet som framdeles måste tillämpas i fråga om de statliga utgifterna måste även gälla utgifterna för försvarsändamål. Studiearbetet när det gäller anskaffning av ett nytt

stridsflygplan kommer att bedrivas med oförändrad inriktning.

Herr talman! Sverige har bättre förutsättningar än de flesta andra länder att övervinna dagens svårigheter. Näringslivet är i grunden starkt. De ideella krafterna utgör en värdefull tillgång i samhället. Det finns en vilja att ta till vara kunnande och tradition från tidigare, men också att pröva nya idéer och uppslag.

Detta är en god grund för samarbete och samförstånd och för en politik i hela folkets intresse. En sådan politik innebär ökat inflytande för den enskilda människan. Den skapar förutsättningar för jämlika och rättvisa levnadsvillkor i hela landet. Den bygger på att människor i samverkan förmår forma ett bättre samhälle.

Statsministerns anmälan lades till handlingarna.

Nr 149

Fredagen den
22 maj 1981

*Barnomsorg
m. m.*